

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 138-1876)

Originalt emne

Garnisonen

Garnisonen/Rytterikasemen

Indkvartering

Indkvartering/Kvarterpenge

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 2. juni 1876](#)
- 2) [Byrådsmødet den 29. juni 1876](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 2. juni 1876 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 138-1876)

Der meddeltes en Skrivelse fra 2den Generalkommandointendantur af 29. Maj angaaende Opførelse af Kaserne- og Staldbygninger for Rytteriet efter Overenskomsten af 1873, samt indeholdende Forslag til Opførelse af færdige Boliger for Underofficerer, saa lydende:

"Efter at Kasernen for Rytteriets Skoleetablisement er tagen under Arbejde, vil det næste Byggeforetagende, som med Henhold til den med det ærede Byraad afsluttede Overenskomst vil komme under Projektering, være Kaserne- og Staldbygninger m. v. for selve Regimentet.

Forplejningskorpset har i den Anledning meddelt følgende Bestemmelser:

"1. Projekteringen af Kaserne- og Staldbygningen for Rytteriregimentets Eskadroner og af en Sygestald og Beslagsmedje for Regimentet søges hurtigst muligt fremmet under lagttagelse af efterstaaende Punkter.

2. Som Grundlag for Styrken af Personel og Heste, Regimentets Inddeling, Tjenesteomgang m. v. tjener den i det sidst forelagte Hærlovsudkast foreslaaede nye Ordning (4 Eskadroner).

3. Om hvad derefter behøves af Lokaler, dissers Størrelse m. v. forhandler Oberst Glahn med Regimentschefen under den fungerende Generalkommando-Intendants Deltagelse. Resultatet af Forhandlingerne indsendes derefter til Korpsets Approbation, for at et fast Grundlag kan vindes for Projekteringen.

4. Naar Projekteringen er tilende, indsendes Forslaget omfattende tillige en Situationsplan for det hele Etablissement, inkl. Skolen.

Der er ganske vist ingen Sikkerhed for, at den i Hærlovsudkastet foreslaaede Ordning vil blive vedtaget, men den har dog mere end nogen anden Løsning Sandsynligheden for sig, og skulde det vise sig, at Ordningen bliver en anden, eller skulde endelig Bestemmelse ikke være tagen, naar Bygningsforslaget foreligger færdigt, maa man foreløbigt modificere eller reducere dette efter Omstændighederne paa saadan Maade, at dog det Nødvendigste kan komme til Udførelse uden Ophold.

Af hvad der allerede er forhandlet, vil Oberst Glahn være bekendt med de Hovedgrundsætninger, som blive at følge med Hensyn til Antal Lokaler, dissers Størrelse m. v. Her skal kun nævnes, at der maa gaas ud fra, at Skoleforstanderen, der har Bolig i Skole-Etablissementet, tillige bliver Kasernekommandant for det hele Etablissement, at der af gifte Underofficerer kun indlægges i selve Etablissementet det for Tilsyn m. v. netop nødvendige Antal, og at der regnes paa Fælleshusholdning for Mandskabet.

Endnu er der imidlertid en Sag, paa hvilken Korpset skal henlede Opmærksomheden. Intendanturen vil have set, at Indenrigsministeriet i sit Budgetforslag for 1876/77 (jfr. Anmærkningerne til Finanslovsforslaget § 19, IV. B.) har paaregnet, at alle Underofficerer i Provinsgarnisonerne, gifte og ugifte, fremtidigt erholde en Kvartergodtgjørelse, der aarlig er 36 Kr. større, end hvad de hidtil have oppebaaret. Derved bliver Kvartergodtgjørelsen aarlig:

for ugifte Sergenter 96 Kr.

for ugifte Oversergenter 108 Kr.

for ugifte Stabssergenter132 Kr.

for gifte Sergenter med gifte

Underofficerers Rettigheder144 Kr.

for gifte Oversergenter 156 Kr.

for gifte Stabssergenter 180 Kr.

Kvartergodtgjørelsen opnaar derved en Størrelse, som gjør det muligt for Kommunerne at tilvejebringe Underofficersboliger ved Nybygning (omtrent som Arbejderboligerne), uden at de derved komme til at lide pekuniært Tab, eller i hvert Fald uden at de bringe noget særligt Offer. Da det nu for de Troppeafdelinger, der have Mandskab kaserneret, er af stor Vigtighed at have Underofficerer i Nærheden, maa Korpset ønske, at Intendanturen har sin Opmærksomhed henvendt paa en saadan Eventualitet, foreløbigt med Hensyn til Rytteretablisementet i Aarhus, og i den Anledning i hvert Fald sørger for, at der disponeres over Grundarealerne paa saadan Maade, at der bliver Plads til en Bygning for gifte Underofficerer. Korpset tvivler ikke om, at Byraadet ogsaa i saa Henseende vil vise sædvanlig Imødekommen, saa meget mere som der ved Indenrigsministeriets Budgetforslag for 1876/77 ogsaa er gjort Skridt til, at Indkvarteringsgjørelsen for Mandskabet forhøjes til 17 Øre pr. Dag (5,10 Kr. pr. Maaned) i de 6 Sommermaaneder, 20 Øre pr. Dag (6 Kr. pr.

Maaned) i de 6 Vintermaaneder, hvilken Godtgjørelse endvidere paaregnes forøget til henholdsvis 20 Øre pr. Dag (6 Kr. pr. Maaned) og 23 Øre pr. Dag (6,90 Kr. pr. Maaned), hvor Kvarteret kun tilvejebringes for 90 Dage eller derunder, Bestemmelser, der i ikke ringe Grad ville formindske Kommunernes økonomiske Offer ved de afsluttede Overenskomster."

Idet Generalkommando-Intendanturen meddeler det ærede Byraad Foranstaaende, skal man bemærke, at det mulig ved første Øjekast vil synes, som om der ved de omhandlede Underofficersboliger stilles et forøget Krav til Kommunen i pekuniær Henseende. - Intendanturen betvivler dog, at dette er Tilfældet, naar samtlige Forhold tages i Betragtning.

Det fremgaar saaledes af det oven for Udtalte, at der med Underofficersboligerne for Øje ikkun paatænkes indlagt i selve Etablisementet det for Tilsyn m. v. netop nødvendige Antal gifte Underofficerer, hvorved Byggeudgiften for Kommunen vil forringes betydeligt.

Ved Siden af denne Besparelse, som Kommunen derved indvinder, maa det fremhæves, at de i Forslag bragte Underofficersboliger næppe ville medføre nogen forøget Udgift, eller at denne i hvert Fald vil blive af aldeles forsvindende Betydning. -

Boligerne ere tænkte omtrent som de herværende Arbejderboliger, og ved at henvende sig til Udvalget for disses Opførelse har man bragt i Erfaring, at Bekostningen ved dem beløber sig til:

En Bygning til 2 Familier, 14 Al. dyb, kan opføres inkl. Byggegrund for 5,000 Kr.

Byggegrunden er overladt af Kommunen til en forholdsvis billig Pris 200 Kr.

Udgiften exkl. Byggegrund 4.800 Kr.

Naar denne Beregning lægges til Grund for en Opgjørelse for Underofficersboligernes Vedkommende, hvorimod der vistnok intet kan erindres, da der ved Affattelsen er taget Hensyn til de nuværende Byggekonjunkturer, vil Forholdet stille sig saaledes:

En Bygning som ovenfor exkl. Grund 4,800 Kr. á 6 % =288 Kr.

Byggegrund 280 Kvadrat-Al. á ca. 35 Øre, hvis det til det militære Etablissement udlagte Areal vælges100 Kr. á 4 % = 4 Kr.

..... 292 Kr.

Kvartergodtgjørelsen udgjør:

for 2 gifte Sergenter med gifte Underofficerers Rettigheder 288 Kr.

Forøget aarlig Udgift for Kommunen for 2 gifte Sergenter4 Kr.

Altsaa for en gift Sergent 2 Kr. aarlig.

Denne ubetydelige Udgift vil i Aarenes Løb let indvindes ved den Sikkerhed og Stabilitet, som Kommunen opnaar i det her berørte Indkvarteringsforhold, naar Forslaget virkeliggjøres.

Generalkommando-Intendanturen tillader sig efter der her Udtalte at anmode det ærede Byraad om at tage Opførelsen af saadanne Underofficersboliger under Overvejelse, og at Forslaget desangaaende nyder Fremme samtidig med den øvrige Projektering af Regimentskasernen m. v. - Da Forholdet vil nødvendiggjøre yderligere Forhandling, er det

anset rettest, at Forplejningskorpsets Skrivelse af 10. Oktbr. 1873 forandres derhen, at 3dje Dragonregiment ifølge sin Stilling til Sagen træder i Stedet for Generalkommando-Intendanturen og saaledes har det Paalæg under Sagens Fremme og Afvikling at føre de videre Forhandlinger med Raadet eller dets Delegerede, medens det er en Selvfølge, at Ingeniøroberst Glahns Forhold til Byggeforetagenderne forbliver uforandret og ikke i nogen som helst Henseende derved foregribes.

Alle Planer m. m., som skulle forelægges Krigsbestyrelsen til Godkendelse, bedes derfor sendte til Regimentet istedetfor som tidligere til Intendanturen, og for at opnaa en ensartet Forretningsgang bedes dette ogsaa iagttaget for de alt under Opførelse værende Bygninger, henhørende til Rytteretablisementet, saaledes at enhver Forhandling eller Korrespondance foregaar gennem Regimentet.

Morville."

Man vedtog at sende Sagen til Kasernebygningsudvalgets Erklæring. (Se Mødet 29. Juni.)

Uddrag fra byrådsmødet den 29. juni 1876 - side 10

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 138-1876)

Fra Kasernebygningsudvalget var modtaget en Indstilling om Opførelse af særlige Boliger for Rytteriets Underofficerer, saa lydende:

"Efter at i Anledning af 2den Generalkommando Intendanturs Skrivelse af 29. Maj d. A. om Opførelsen af særlige Boliger for Underofficerer lig de Boliger, Arbejdernes Byggeforening lader opføre, Kasernebygningsudvalget igjennem særligt Delegerede havde ladet undersøge, hvorvidt saadanne Boliger som særlige vilde blive mindre kostbare, end som Dele af den Eskadronkaserne, der skal opføres, og hvorvidt de i og for sig vilde svare Regning, har Udvalget besluttet at anbefale til Byraadets foreløbige Vedtagelse det vedlagte, at Arkitekt Lange udarbejdede Projekt til en Underofficerskaserne for 2 gifte Stabssergenter, 2 gifte Oversergenter og 8 gifte Sergenter samt 2 Kontorlokaler i Henhold til det ligeledes vedlagte, af ham udarbejdede Overslag over Bekostningen.

Vi skulle efter den Konference, vi derom havde haft med Officererne Neergaard og Glahn, bemærke, at begge vare enige om, at der paa det for Rytterietablisementet bestemte

Areal ikke vilde blive plads til en Kaserne, som angivet, men Oberst Neergaard tilbød dertil at afgive Plads paa det sydøstlige Hjørne af den sydlige Ridebane, altsaa stødende op til Valdemarsgaden, saaledes at Grunden, ca. 67 Alen i Længde, 29 Alen i Dybde : 1,943 2Alen, kund anses som gratis afgivet. Vi kunne ikke andet end anse saadan Beliggenhed for saadanne Boliger for heldig og formentlig endog at foretrække fremfor en indesluttet Beliggenhed paa Kasernepladsen.

Arkitekt Lange har udtalt, at det er meget vanskeligt bestemt at opgive, hvor meget lignende Kvarterer for Underofficerer vilde koste som Dele af Eskadronkasernen, men anslaar Udgiften til 40.000 Kr., medens de færdige Boliger kun ville koste ca. 33.000 Kr. For saa vidt maa Opførelsen af de færdige Boliger anbefales naar der kan regnes paa, at de ville blive belagte paa samme Maade som Kvartererne i en Kaserne, og derom har Oberst Neergaard givet bestemt Tilsagn. Det vil under disse Omstændigheder gjøre mindre til Sagen, at Obersten har erklæret, at som Dele af Kasernen vilde man kunne ladde sig nøje med at skaffe Kvarter til 8 gifte Underofficerer, medens her er beregnet Kvarter til 12. Ifølge den opstillede Beregning ville Kvarterpengene for disse 12 Underofficerer udgjøre: for 2 Stabssergenter á 180 kr.: 360 Kr., for 2 Oversergenter á 156 Kr.: 312 Kr. og for 8 Sergenter á 144 Kr.: 1152 Kr. I alt 1824 Kr., hvortil for 2 Kontorlokaler øverst i Kvisterne á 60 Kr.: 120 Kr., saa at Besparselsen ved at give disse Kvarterer istedetfor Kvarterpenge vil udgjøre 1944 Kr. Dette svarer temmelig godt til 6% af den anvendte Bekostning: 1980 Kr., for at det kan paaregnes, at Kommunen vil have det Fornødne, foruden til Renter og Amortation af den anvendte Kapital, til Skatter og Vedligeholdelse, hvorved bemærkes, at det er at haabe, at Kommunen vil kunne blive fritagen for at svare Bygningsafgift.

Under Forbehold af, at der i den forventede Plan til Eskadronkasernen kun opføres Kvarterer for et saa ringe Antal Underfficerer som muligt, at den altsaa formindskes, og ligeledes under Forbehold af, at de omhandlede færdige Boliger for Underofficerer betragtes og behandles som Dele af Kaserneetablisementet, kunne vi tilraade Byraadet foreløbigt, til Beslutningstagelse i Forbindelse med Approbation paa Eskadronkasernen, at indgaa paa det her fremkomne Forslag.

Aarhus i Udvalget for Kasernebygninger den 22. Juni 1876.

Schmidten Bartels U.B.Holm H.F.Baes J. Kjær.

Byraadet indgik paa Udvalgets Forslag under de nævte Forbehold.

